

Στη 12η θέση μεταξύ χωρών της ΕΕ η Ελλάδα σε καινοτόμες επιχειρήσεις

Οι επιδόσεις του ελληνικού συστήματος Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας

της Δρ.ς Εύης Σαχίνη, Διευθύντριας Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης

Η έρευνα, η τεχνολογία και η καινοτομία συγκαταλέγονται μεταξύ των σημαντικότερων παραγόντων για την επίτευξη ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και αντιμετώπισης παγκόσμιων κοινωνικών προκλήσεων. Διεθνώς η επιτυχής άσκηση πολιτικής στους τομείς αυτούς στηρίζεται σε στοιχεία (evidence-based policy), αφού η κατανόηση των ποιοτικών και ποσοτικών παραμέτρων ενός θέματος ενδυναμώνει την έγκαιρη και στοχευμένη δημόσια παρέμβαση, βελτιώνοντάς έτσι τις πιθανότητες επιτυχίας της τελευταίας.

Σε αυτό το πλαίσιο και σε ό,τι αφορά τη χώρα, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) επιδιώκει να ενισχύσει την παραγωγή επιστημονικής και τεχνολογικής πολιτικής, έχοντας αναλάβει την παραγωγή των επίσημων στατιστικών στοιχείων και δεικτών Έρευνας & Ανάπτυξης (Ε&Α) και Καινοτομίας στην Ελλάδα (metrics.ekt.gr), με τη συνεργασία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Μέσω της συστηματικής μέτρησης αυτών των φαινομένων και της συνεπακόλουθης εξαγωγής δεικτών, αποτυπώνεται το ελληνικό σύστημα Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας. Η παροχή της σχετικής πληροφόρησης βοηθά ουσιαστικά τους διαμορφωτές πολιτικής στον σχεδιασμό των επόμενων ερευνητικών και επιχειρηματικών κινή-

σεων, ενώ αποτελεί πολύτιμο υλικό για την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας.

Το τμήμα της σχετικής πανευρωπαϊκής έρευνας που αφορά την Ελλάδα μελετά τις δαπάνες και το προσωπικό για δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης (R&D Statistics). Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία (για το 2015), οι συνολικές δαπάνες Ε&Α στη χώρα είναι 1,68 δισ. ευρώ, γεγονός που συνεπάγεται την αύξηση του δείκτη «ένταση Ε&Α» (% των δαπανών Ε&Α επί του ΑΕΠ) σε 0,96% από 0,84% το 2014 (βλ. διάγραμμα). Παρότι όμως οι δαπάνες Ε&Α παρουσιάζουν αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα εξακολουθεί να κατατάσσεται χαμηλά μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ. Η κρατική χρηματοδότηση παραμένει η διαχρονικά σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης Ε&Α, με ιδιαίτερα κρίσιμη τη συνεισφορά του ΕΣΠΑ, και ακολουθούν οι χρηματοδοτήσεις από τις επιχειρήσεις και τα προγράμματα της ΕΕ. Το συνολικό προσωπικό που απασχολείται σε δραστηριότητες Ε&Α στην Ελλάδα ανέρχεται σε 50.512 Ισοδύναμα Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ), παρουσιάζοντας αύξηση κατά 16,6% σε σχέση με το 2014. Σημαντική είναι επίσης η αύξηση στην κατηγορία των ερευνητών, που το 2015 ανέρχονται σε 35.069 ΙΠΑ, αυξημένοι κατά 17,4% σε σχέση με το 2014.

Η Δρ Εύη Σαχίνη, Διευθύντρια του ΕΚΤ

Το ΕΚΤ έχει επίσης αναλάβει την Έρευνα για την Καινοτομία στις Επιχειρήσεις (CIS), η οποία αποτελεί βασικό εργαλείο για την κατανόηση της καινοτομικής δραστηριότητας, ενώ τα αποτελέσματά της αξιοποιούνται από τις κυβερνήσεις στη διαμόρφωση πολιτικής. Σύμφωνα με τα ευρήματα του πιο πρόσφατου κύκλου (CIS 2012-2014), η Ελλάδα εξακολουθεί να καινοτομεί και βρίσκεται στη 12η θέση μεταξύ των 28 χωρών της ΕΕ όσον αφορά το ποσοστό καινοτόμων επιχειρήσεων. Συνολικά επενδύονται 1,9 δισ. ευρώ σε καινοτομικές δραστηριότητες. Τα μεγάλα αστικά κέντρα εξακολουθούν να είναι πόλοι έλξης της καινοτομικής δραστηριότητας, αν και περιφέρειες, όπως η Κρήτη ή η Στερεά Ελλάδα, αποτελούν κεντρικά σημεία στον καινοτομικό χάρτη της χώρας. Η έρευνα αποτυπώνει σειρά πτυχών που διευκολύνουν (ή εμποδίζουν) την καινοτομική

επίδοση, όπως η συνεργασία επιχειρήσεων με άλλους φορείς (π.χ. πανεπιστήμια, ΤΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα), τα πνευματικά δικαιώματα, καθώς και η επίδραση των δημόσιων προμηθειών.

Το ΕΚΤ, στο πλαίσιο του θεσμικού του ρόλου και επιζητώντας να φωτιστούν οι πολλαπλές πτυχές του εθνικού συστήματος Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας, έχει προχωρήσει σε ενέργειες όπως η δημιουργία μιας ενοποιημένης και αυτοματοποιημένης υποδομής στατιστικών δεδομένων, η διεύρυνση επιστημονικών και θεσμικών συνεργασιών, καθώς και η ολοκλήρωση του Εθνικού Σημείου Συσώρευσης, Διαχείρισης και Διάθεσης της Ερευνητικής Πληροφορίας. Μέσα από στοχευμένες περιοδικές αναλύσεις, επιδιώκει μια σε βάθος μελέτη και κατανόηση της λειτουργίας συγκεκριμένων πτυχών του συστήματος αυτού.

Δαπάνες Ε&Α – Ένταση Ε&Α (Δαπάνες Ε&Α ως % του ΑΕΠ), 2011-2015

